

**Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát
Matiční 20, 702 00 Ostrava**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIT-117/24-T
Sp. zn. ČŠIT-S-20/24-T

Název	Základní škola Ostrava-Mariánské Hory, Gen. Janka 1208, příspěvková organizace
Sídlo	Gen. Janka 1208, 709 00 Ostrava-Mariánské Hory
E-mail	reditelnaZS@zsgenjanka.cz
IČO	70 984 158
Identifikátor	600 145 301
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Bc. Martin Kolář
Zřizovatel	Statutární město Ostrava, Městský obvod Mariánské Hory a Hulváky
Místa inspekční činnosti	Gen. Janka 1208, Ostrava Klicperova 504, Ostrava
Inspekční činnost na místě	23. 1. 2024 – 26. 1. 2024

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školní zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle školních vzdělávacích programů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Základní škola Ostrava-Mariánské Hory, Gen. Janka 1208, příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost základní školy, školní družiny, školní jídelny a školní jídelny - výdejny. Základní vzdělávání a zájmové vzdělávání probíhá na dvou místech poskytovaného vzdělávání. K termínu inspekční činnosti se v základní škole v místě poskytovaného vzdělávání Gen. Janka 1208 vzdělávalo ve 20 třídách 434 žáků. V místě poskytovaného vzdělávání Klicperova 204/8 navštěvovalo 12 dětí přípravnou třídu a 53 žáků čtyři třídy prvního stupně. Základní škola eviduje celkem 74 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, osmi z nich byl na základě doporučení školského poradenského zařízení vypracován individuální vzdělávací plán. Škola vzdělává 60 žáků s odlišným mateřským jazykem. K zájmovému vzdělávání bylo zapsáno ve čtyřech odděleních v místě poskytovaného vzdělávání Gen. Janka 1208 a dvou odděleních v místě poskytovaného vzdělávání Klicperova 204/8 celkem 159 účastníků.

Škola informuje o své činnosti prostřednictvím aktualizovaných webových stránek, sociálních sítí, organizováním dne otevřených dveří a v regionální televizi.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy vykonává funkci od července 2022. Na organizaci a hodnocení vzdělávání se společně s ním podílí jeho dva zástupci. Vymezení kompetencí a povinností jednotlivých pracovníků je účelné a odpovídá podmínkám a potřebám školy. Ředitel zpracoval koncepci rozvoje školy, která je dostupná všem účastníkům vzdělávání. Vychází z analýzy školy, je vyhodnocována a aktualizována. Strategické cíle, vymezené priority a stanovení podmínek pro jejich dosažení jsou reálné, odpovídají aktuální situaci a jejich postupné naplňování se odráží v činnosti školy. Nastavený systém porad a vnitřní komunikace umožňuje průběžné monitorování činnosti školy a efektivní sdílení informací o žácích. Dílčí nedostatek v kontrolní činnosti byl zjištěn v administraci školního stravování. Hospitační činnost vedení školy je prováděna průběžně, pedagogům je poskytována zpětná vazba na kvalitu výuky. K profesnímu rozvoji pedagogů přispívají i evaluační pohovory s ředitelem školy a zavádění kompetenčního modelu. Funkčně je ve škole nastaven harmonogram práce se začínajícími učiteli. Ředitel školy vytváří podmínky pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a věnuje dostatečnou pozornost také vlastnímu profesnímu rozvoji. Vzdělávací aktivity jsou plánovány s ohledem na současné potřeby školy a v dostatečné míře zohledňují i zájmy vyučujících. Sdílení poznatků z absolvovaných vzdělávacích akcí však není systémově nastaveno. Spolupráce učitelů je zaměřena především na výměnu informací o žácích, sjednocování hodnocení žáků, sdílení materiálů k výuce a řešení organizačních záležitostí. Minimálně je orientována na samotný proces výuky uplatňováním vzájemných hospitací k předávání pedagogických zkušeností a k vzájemné inspiraci ve využití efektivních výukových strategií. Ředitel usiluje o konstruktivní a vstřícnou komunikaci s pedagogy, žáky i jejich zákonnými zástupci. Pravidelně se účastní jednání školské rady, spolupracuje se Sdružením rodičů a přátel školy při Základní škole Gen. Janka, setkává se se zástupci školního parlamentu k projednávání žakovských námětů a připomínek. Zavedením etického kodexu byly nastaveny zásady komunikace zaměstnanců školy se všemi aktéry vzdělávání. Pro posílení soudržnosti se školou a větší zapojení rodičů do života školy jsou organizovány společné aktivity.

Školní poradenské pracoviště poskytuje poradenské a konzultační služby při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, žáků s výukovými i výchovnými obtížemi a v oblasti kariérového poradenství. Žáci mají možnost obrátit se na školní psycholožku se

vztahovými a osobními problémy, pro žáky s odlišným mateřským jazykem škola navázala spolupráci s externí ukrajinskou psycholožkou. Zajištění služeb sociální pedagožky umožňuje škole identifikovat aktuální potřeby žáků ze sociálně znevýhodněného prostředí a zlepšovat spolupráci a komunikaci s rodinami těchto žáků. Pro žáky s vadou řeči škola organizuje logopedický kroužek a zajistila péči externího logopeda.

Do vzdělávání žáků se pozitivně promítá zapojení školy do různých projektových aktivit, které umožňují např. vzdělávání pedagogů a zajištění služeb specialistů (sociální a speciální pedagožky, školní psycholožky, kariérové poradkyně). Pro žáky se sociálním znevýhodněním škola využila získané finanční prostředky na motivační a adaptační aktivity a podporu těchto žáků prostřednictvím terénního pracovníka a asistenta.

Prostorové a materiální podmínky odpovídají potřebám realizovaných školních vzdělávacích programů, od poslední inspekční činnosti se jejich stav průběžně zlepšuje. Školní družina disponuje v obou místech poskytovaného vzdělávání vlastními účelně vybavenými prostory. Žáci jsou pravidelně seznamováni s pravidly bezpečného chování a ochrany zdraví při vzdělávání a souvisejících aktivitách. Vedení školy provádí analýzu úrazovosti. Její míra je i přes průběžně přijímaná opatření na zvýšené úrovni. Školní stravování je zajišťováno vlastní školní jídelnou, která nabízí chutnou, pestrou a vyváženou stravu. Žákům prvního stupně škola poskytuje bezplatně ovoce, zeleninu a mléčné výrobky, pro žáky ze sociálně slabých rodin zajistila plně dotované obědy.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Průběh vzdělávání byl sledován hospitacemi u většiny přítomných pedagogů v obou místech poskytovaného vzdělávání napříč ročníky a vyučovacími předměty.

Vzdělávání v přípravné třídě se vyznačovalo promyšlenou, provázanou a pestrou nabídkou činností. Systematicky byly rozvíjeny klíčové kompetence potřebné pro přestup dětí do základního vzdělávání. Uplatnění metod situačního a prožitkového učení podpořilo motivaci a soustředění dětí, v přirozených souvislostech byla rozvíjena jejich zvědavost, fantazie a radost z poznávání a objevování. Pozitivní sebepojetí a zdravé sebevědomí bylo přiměřeně podporováno průběžnou pochvalou. Děti byly adekvátním způsobem vedeny k hodnocení a sebereflexi. Uplatnění pedagogické diagnostiky umožňuje systematické vyhodnocování pokroku dětí a vytyčování dalších vzdělávacích záměrů. V průběhu sledované výuky bylo vzdělávání efektivně propojeno s pobytem dětí v relaxační místnosti, kde se jim cíleně věnovaly školní psycholožka a speciální pedagožka.

Sledovaná výuka na obou stupních základní školy probíhala v příznivé pracovní atmosféře se vstřícným přístupem pedagogů. Žáci reagovali na podněty učitele bezprostředně, bez obav kladli dotazy, sdělovali své názory a vlastní zkušenosti. Volba metod a forem byla ve většině sledované výuky pro efektivní dosažení vzdělávacího cíle účelná. V průběhu vzdělávání převažovala frontálně vedená výuka s řízeným rozhovorem, která byla vhodně propojena se samostatnou prací žáků k procvičení a upevnění osvojených znalostí a dovedností. V části sledované výuky byly rovněž vytvářeny příležitosti pro práci žáků ve dvojici nebo ve skupině, která umožňovala žákům předávat si své zkušenosti a rozvíjet schopnost pracovat, komunikovat a plnit úkoly v týmu. Vzdělávací obsah byl žákům prezentován srozumitelně, vhodně byly v průběhu výuky využity pracovní listy, interaktivní cvičení, texty, výukové aplikace, videoukázky, audionahrávky, mapy, obrázky, přírodniny. V některých předmětech účinně podpořilo propojení učiva s reálnými situacemi a praktickými příklady vnitřní motivaci žáků. Jednotlivé činnosti na sebe vhodně navazovaly. Zejména v nižších ročnících

prvního stupně podporovalo udržení zájmu a pozornosti žáků častější střídání aktivit, zařazení relaxačních prvků a pohybových aktivit.

Ve většině sledované výuky byly vzdělávací cíle zaměřeny především na znalosti žáků, méně pozornosti bylo věnováno formování jejich postojů. Jen v nízké míře byly zařazovány činnosti podporující kritické myšlení, rozvoj gramotností a praktických dovedností. Žáci neměli příležitost pracovat s informacemi z více různých zdrojů, vyhledávat je, porovnávat a vyhodnocovat. Společným nedostatkem vzdělávání na obou stupních byla pouze výjimečně zařazovaná diferenciací výuky podle individuálních schopností žáků, např. formou zadávání úkolů rozdílného rozsahu nebo obtížnosti. Žáci pracovali na stejných úkolech a nedostávali tak většinou příležitost využívat vzdělávací potenciál na základě svých potřeb.

V závěrech některých hodin nebyla věnována dostatečná pozornost společnému shrnutí učiva za účelem jeho upevnění a ověření pochopení ze strany žáků. Na prvním stupni byli žáci vedeni v průběhu nebo závěru sledované výuky k sebehodnocení přiměřeně svému věku. Na druhém stupni však sebereflexe žáků a ověření dosažení stanoveného cíle výuky většinou zcela chybělo nebo bylo provedeno spíše formálně. Konkrétní vzdělávací cíle byly pouze sporadicky pro žáky stanoveny tak, aby bylo možné jejich následné efektivní vyhodnocení.

Při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami učitelé respektovali jejich obtíže, poskytovali jim potřebný čas pro plnění úkolů a případně individuální pomoc. Funkčně byla nastavena spolupráce učitelů a asistentů pedagoga. Velmi přínosná byla ve výuce podpora žáků prostřednictvím asistentky pro žáky ze sociálně znevýhodněného prostředí. Žákům s odlišným mateřským jazykem pomáhají podle potřeby s porozuměním učivu dvě ukrajinské asistentky.

Skladba činností v zájmovém vzdělávání ve školní družině byla promyšlená a optimálně časově vyvážená. Důraz byl kladen na relaxaci žáků po vyučování i účelné využití volného času. Žáci byli vhodně motivováni, měli možnost volit si aktivity podle své momentální potřeby a zájmu. Při vzdělávání převládala klidná přátelská atmosféra, vychovatelky poskytovaly žákům dostatek příležitostí k seberealizaci a přihlížely k jejich individuálním možnostem a schopnostem.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Dosahované znalosti a dovednosti žáků jsou průběžně ověřovány různými formami ústního i písemného zkoušení. Výsledky vzdělávání jsou vyhodnocovány na jednáních pedagogické rady i v metodických orgánech. Zákonní zástupci jsou informováni o hodnocení žáků prostřednictvím třídních schůzek a informačního systému, na prvním stupni jsou zavedeny rovněž žákovské knížky. Podle potřeby mohou zákonní zástupci využít i individuální konzultace s pedagogy. Škola uplatňuje strategii předcházení školní neúspěšnosti. Pro žáky ohrožené školním neúspěchem je zajišťováno individuální i skupinové doučování a pedagogická intervence. Potřebná pozornost je věnována také domácí přípravě žáků. Žákům ze sociálně znevýhodněného prostředí pomáhá s přípravou na výuku terénní pracovníce a ve spolupráci s neziskovými organizacemi škola zprostředkovává doučování v domácím prostředí. Vzdělávací výsledky jsou i přes nastavená opatření a nabízené aktivity nepříznivě ovlivněny skladbou žáků a jejich nižší motivací k učení. Objektívni zpětnou vazbu na poskytované vzdělávání získává škola z externího výběrového zjišťování výsledků žáků. Zjištěná úroveň výstupů měla doposud pro školu pouze informativní charakter. Škola monitoruje úspěšnost žáků při přijímacím řízení na střední školy. V oborech vzdělání

s maturitní zkouškou pokračuje ve studiu celkem 47 % absolventů základní školy ve školním roce 2022/2023.

V průběhu školního roku jsou žáci zapojováni do školních kol vědomostních olympiád a různých soutěží. Žáci reprezentovali školu také v krajských kolech (logická olympiáda a veletrh fiktivních firem) i na celostátní úrovni (matematický klokan).

Žáci se v rámci preventivních aktivit, které vychází ze zjištěných potřeb školy, účastní různých tematicky zaměřených besed, přednášek a zážitkových programů. Vhodná témata primární prevence jsou začleňována také do výuky vybraných předmětů. Pro třídní kolektivy šestých ročníků jsou organizovány jednodenní adaptační programy. S jednotlivými třídními kolektivy průběžně cíleně pracují školní psycholožka a sociální pedagožka, jsou realizovány sociometrická šetření a zavedeny pravidelné třídnické hodiny. Žáci mají k dispozici anonymní schránku důvěry a využívají také možnost individuálního kontaktu s pracovníky školního poradenského pracoviště. K podpoře vzájemné důvěry mezi žáky a pedagogy a vytváření pozitivního vztahu ke škole přispívá i pravidelné setkávání žáků se sociální pedagožkou a školní psycholožkou v tzv. snídaňovém klubu. Škola má zpracovány krizové plány, negativní projevy v chování žáků jsou aktivně řešeny ve výchovných komisích. Škola úzce spolupracuje se zákonnými zástupci žáků, školními poradenskými zařízeními, orgánem sociálně-právní ochrany dětí a Policií ČR. Opatření k posílení kázně jsou ukládána uvážene po individuálním posouzení. V kázeňských opatřeních uložených v prvním pololetí školního roku 2023/2024 převládá preventivní napomenutí třídního učitele, počet udělených motivačních pochval a uložených důtek je srovnatelný. Škola věnuje pozornost smysluplnému trávení volného času svých žáků a nabízí jim možnost rozvíjet své zájmy v kroužcích organizovaných školní družinou i základní školou. Různé volnočasové aktivity jsou pro žáky zprostředkovávány ve spolupráci se střediskem volného času, neziskovými organizacemi, základní uměleckou školou a sportovními kluby.

Škola vytváří příležitosti k rozvoji sociálních a občanských kompetencí žáků a k podpoře jejich iniciativy. Prostřednictvím školního parlamentu je posilována spolupráce a vzájemné vztahy mezi žáky různého věkového složení, žáci mají příležitost zapojit se do organizování školních akcí a spolupodílet se na dění ve škole. Žáci závěrečných ročníků převzali patronát nad žáky prvních ročníků, připravují a realizují společné aktivity. Škola zapojuje své žáky do ekologických projektů, charitativních sbírek a aktivit obce, na organizaci některých z nich se také sami spolupodílí. Žáci navštěvují klienty domova pro seniory a ve spolupráci s mateřskou školou předčítají dětem. Příležitost pro uplatnění kreativity měli žáci při přípravě programu školní akademie.

V průběhu celého školního roku organizuje škola různé akce (kurzy, kulturní akce, besedy, exkurze, zájezdy a projektové dny), které doplňují běžnou výuku, prohlubují znalosti i dovednosti žáků. V přípravné třídě se příznivě promítá do sociálních vazeb mezi žáky podpora školní psycholožkou, sociální pedagožkou a terénní pracovníci i organizace četných aktivit a projektových dnů. Činnosti školní družiny vhodně navazují na vzdělávání v základní škole, rozšiřují vědomosti a zdokonalují praktické dovednosti žáků.

Závěry

Vývoj školy

- Od poslední inspekční činnosti ve školním roce 2018/2019 došlo ke změně na pozici ředitele a zástupce ředitele, navýšil se počet tříd a oddělení školní družiny. Škola se zapojila do četných projektových aktivit, zlepšily se materiální podmínky pro vzdělávání.

Od školního roku 2023/2024 je zaváděn kompetenční model a byla zahájena činnost žákovské samosprávy.

- Závěry z předchozí inspekční činnosti byly zohledněny v informovanosti zákonných zástupců o školních vzdělávacích programech, využívání výchovných opatření, nastavení strategie předcházení školní neúspěšnosti a zajištění logopedické péče. Přetrvávají nedostatky v oblasti kvality výuky.

Silné stránky

Základní škola

- Koncepce rozvoje školy je transparentní, postupné naplňování reálných cílů se pozitivně odráží v činnosti školy. (1.1)
- Zapojení do projektových aktivit umožňuje účinnou podporu žáků při vzdělávání. (1.5)
- Škola vytváří podmínky pro činnost žákovské samosprávy a zapojení žáků do života školy, podporuje rozvoj jejich osobnostních a sociálních kompetencí. (5.3)
- Škola má funkčně nastavený systém podpory žáků ze sociálně znevýhodněného prostředí. (6.1)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

Základní škola

- Vzájemné hospitace ke zlepšování kvality vzdělávání jsou pedagogy využívány minimálně. (3.3)
- V nízké míře jsou do výuky zařazovány vzdělávací strategie podporující rozvoj kritického myšlení, gramotností a práci s různými informačními zdroji. (4.2)
- Výuka není diferencovaná podle potřeb a vzdělávacích možností jednotlivých žáků. Žáci na druhém stupni nejsou vedeni k efektivnímu zhodnocení dosažení vzdělávacích cílů. (4.3)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Motivovat pedagogy k předávání zkušeností formou vzájemných hospitací.
- Uplatňovat ve výuce ve vyšší míře aktivity vedoucí k rozvoji kritického myšlení, gramotností a práce s různými informačními zdroji.
- Zařazovat do výuky diferencované úlohy podle individuálních schopností žáků. Umožnit žákům samostatně volit mezi úkoly odlišné náročnosti.
- Věnovat pozornost stanovení konkrétních výukových cílů tak, aby jednoznačně vyjadřovaly to, co by měl žák po skončení vyučovací hodiny umět, vytvářet prostor pro jejich vyhodnocení. Nastavit pro sebereflexi žáků hodnotící kritéria.
- Zaměřit další vzdělávání pedagogů na inovativní metody, zavést funkční systém sdílení poznatků ze vzdělávacích aktivit a ověřovat jejich praktické využití ve výuce.
- Zaměřit se v procesu výuky na práci s žáky ohroženými školním neúspěchem.
- Využívat závěry externího testování k dalšímu směřování pedagogického procesu.

- Věnovat zvýšenou pozornost prevenci úrazovosti žáků.
- Zefektivnit kontrolní činnost v oblasti školního stravování.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 10 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Školní vzdělávací programy platné ve školním roce 2023/2024
2. Koncepce rozvoje školy 2023–2028
3. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2022/2023
4. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků pro školní rok 2023/2024, Koncepce dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků ze dne 14. 11. 2023, Plán vlastního manažerského rozvoje ze dne 7. 1. 2024
5. Záznamy z hospitační činnosti ve školním roce 2022/2023 a 2023/2024 (vzorek)
6. Zápisy z porad ve školním roce 2022/2023 a 2023/2024
7. Minimální preventivní program na školní rok 2023/2024, Krizové plány školy, Strategie předcházení a řešení školní neúspěšnosti, Školní program proti šikanování
8. Dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (vzorek)
9. Personální dokumentace pedagogických pracovníků (vzorek)
10. Matrika školy vedená ve školním roce 2023/2024 (vzorek)
11. Třídní knihy vedené ve školním roce 2023/2024 (vzorek)
12. Přehledy výchovně vzdělávací práce ve školním roce 2023/2024 (vzorek)
13. Dokumentace související se zajištěním bezpečnosti a ochrany zdraví žáků při poskytování vzdělávání vedená ve školním roce 2023/2024 (vzorek)
14. Dokumentace vztahující se k finančním podmínkám školy a zajištění školního stravování pro školní rok 2022/2023 a 2023/2024 k datu inspekční činnosti (vzorek)

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Šárka Šustková, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Jan Pokorný, MBA, školní inspektor

Mgr. Jana Svačinová, školní inspektorka

Mgr. Kateřina Lazarová, školní inspektorka

Bc. Marcela Zahradníková, kontrolní pracovnice

7. 2. 2024